

er en hjælp

elle ide og

FINANSMINISTERIET

Mellemlistede planer og afledte virkninger af infrastrukturinvesteringer

20. september 2018

Offentlige investeringer i de mellemfristede planer

I de mellemfristede planer er der:

(1) taget politisk stilling til den samlede ramme for offentlige investeringer frem til 2025.

- Offentlige investeringer i nationalregnskabsforstand (der er også andet).
- Stat, kommuner og regioner
- Stat: transport, men også andet (offentlig IT, forsvar, bygninger, selvejende mv.)
- Infrastruktur har historisk udgjort ca. 30 pct. af investeringerne.

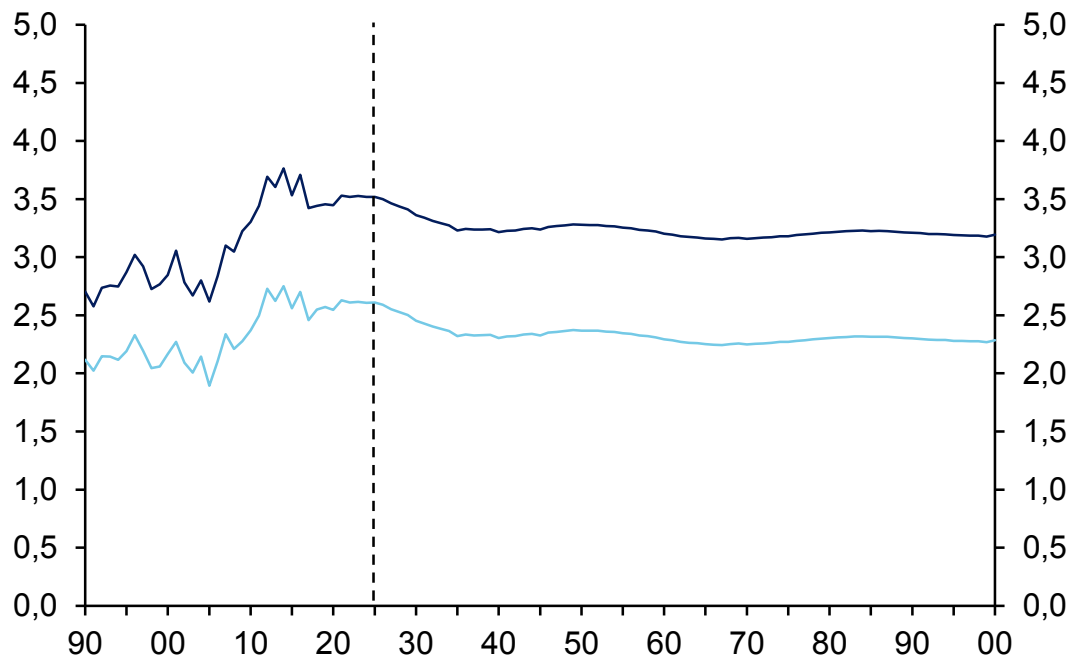
(2) efter 2025 anvendes et beregningsteknisk princip om, at det offentlige kapitalapparat "holder trit med økonomien" – dvs. med den generelle beskæftigelses- og produktivetsfremgang.

Budskab: I fremskrivningerne er der overordnet taget højde for effekten af offentlige investeringer på BNP og produktivitet. Ikke "bottom-up" men "top-down".

Fremskrivning af de offentlige investeringer

Offentlige investeringer

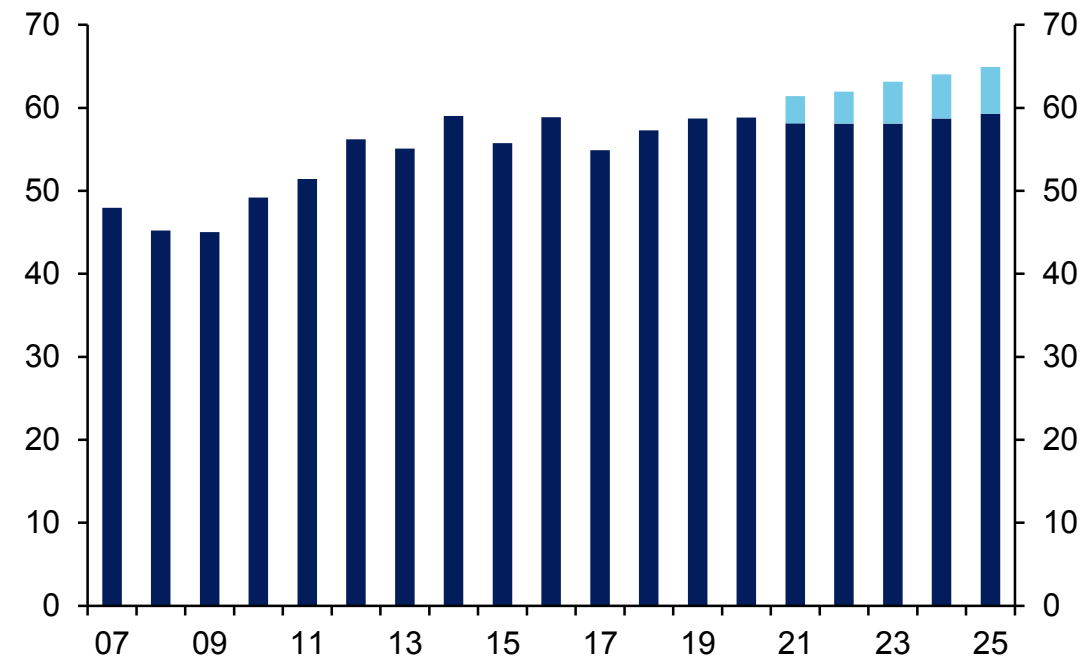
Pct. af BNP

— Inkl. forskning og udvikling — Ekskl. forskning og udvikling

Offentlige investeringer

Mia. kr. (2019-priser)

Mia. kr. (2019-priser)

■ Investeringsløft ■ 2025-grundforløb

- De offentlige investeringer fremskrives efter udgangen af planlægningshorisonten således, at K/Y-forholdet holdes konstant (korrigeret for ADAMs effektivitetstrends for bygninger/maskiner).

Planerne tager overordnet højde for effekter af offentlige investeringer på BNP og produktivitet

- Makroøkonomiske fremskrivninger: befolkningen, beskæftigelsen og den økonomiske aktivitet vokser – baseret på Danmarks Statistiks og DREAMs befolkningsprognoser, besluttede reformer og fortsat produktivitetshøjning.
- I den makroøkonomiske planlægning forudsættes grundlæggende, at det offentlige kapitalapparat følger med udviklingen i den økonomiske aktivitet.
- ”Top-down”: Det antages i praksis, at denne opbygning af kapitalapparatet er det, der skal til for at realisere udviklingen i arbejdsudbud og produktivitet.
- De løbende investeringer antages altså i praksis at ophæve den tendens, der ellers ville være til øget trængsel mv.

Prioritering af enkeltprojekter – udfyldning af rammen

- Enkeltprojekter: samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger, der i princippet omfatter alle fordele og ulemper ved et projekt. Herunder arbejdsudbud og produktivitet.
- Den samfundsøkonomiske rentabilitet er det vigtigste økonomiske kriterium i prioriteringen af projekter.
- Øvrige politiske hensyn og mål: fx bosætningsmønstre, klima, energi og miljø samt fordelingsvirkninger. Investeringsbeslutninger i sagens natur politiske.
- De dynamiske virkninger på arbejdsudbud og produktivitet er som udgangspunkt allerede talt med i projektets nutidsværdi/interne rente.

Illustrative eksempler: Mulige kilder til selvfinansieringsgrader, usikkerhed og mikro vs. makro

- AE har vist nogle skøn for mulige selvfinansieringsgrader ved tre vejprojekter.
- En stor del (eller hele) selvfinansieringsgraden ved projekterne kommer fra øget kørsel => øget brændstofforbrug og afgiftsindtægter.
- Makro: samspil med andre mål. I 2025-fremskrivningen skal energiforbruget svare til basisfremskrivning inkl. energi- og klimaaftaler.
- De konkrete forudsætninger for beregningerne har stor betydning for selvfinansieringsgraden.

Tabel a

Illustration af forudsætningernes betydning for opgørelse af selvfinansieringsgrader i forbindelse med tre konkrete infrastrukturprojekter

	Projekt 1 (Midtjysk motor- vejsprojekt)	Projekt 2 (Sydmotorvejen)	Projekt 3 (Holstebro- motorvejen)
Selvfinansieringsgrad som opgjort af AE (uendelig løbetid)	151 pct.	14 pct.	56 pct.
- Heraf arbejdsudbud	27 pct.-point	16 pct.-point	33 pct.-point
- Heraf afgifter	152 pct.-point	24 pct.-point	29 pct.-point
- Heraf øvrige	-28 pct.-point	-26 pct.-point	-6 pct.-point
Selvfinansieringsgrad med løbetid 50 år frem (ekskl. scrapværdi)	71 pct.	6 pct.	25 pct.
- Heraf arbejdsudbud	11 pct.-point	7 pct.-point	13 pct.-point
- Heraf afgifter	73 pct.-point	12 pct.-point	14 pct.-point
- Heraf øvrige	-14 pct.-point	-13 pct.-point	-2 pct.-point

Mellemløbet forløb afspejler "bedst mulige" antagelse

- Investeringsrammen udfyldes med konkrete projekter. Positive virkninger af enkeltprojekter på BNP mv. medgår til at realisere det forudsatte i fremskrivningen.
- På sin vis udtryk for "det muliges kunst". I praksis ikke muligt at skønne over:
- (1) hvordan trængsel, arbejdsudbud og produktivitet ville udvikle sig i fravær af nyinvesteringer; og
- (2) hvordan de konkrete investeringer skønnes at modgå dette, herunder fordi det ikke vides, hvilke (mange mange) projekter, der måtte blive gennemført med virkninger 5, 10, 20 og 50 år frem.
- Kampfly, daginstitutioner og hospitaler har anden virkning end infrastruktur, og forskellige infrastrukturprojekter har forskellige virkninger.
- I praksis er den bedst mulige antagelse således, at projekterne samlet set opretholder den produktivitet og det arbejdsudbud, der indgår i fremskrivningen.

Effekter af ændringer i investeringsrammen (1)

Ved ændringer i investeringsrammen – både i op- og nedadgående retning:

- Det vides generelt ikke, hvordan investeringsrammen er udfyldt 5-10-20-50 år frem, og derfor heller ikke hvilke konkrete projekter, der måtte blive muliggjort (eller droppet) ved en forøgelse (reduktion) af rammen.
- Hvis der fx ved en øget ramme måtte blive peget på et konkret projekt med en høj intern rente er en rimelig forudsætning, at dette gode projekt under alle omstændigheder ville blive gennemført inden for en overskuelig årrække.
- Nye projekter ”på marginalen” må generelt antages at være mindre gode end dem, der allerede implicit er forudsat. Men vi ved ikke, hvor meget dårligere.
- Omvendt må det forventes, at forøgelser af investeringsrammen generelt har en positiv virkning på BNP. Finansministeriet har derfor fastlagt et overordnet princip for beregning af BNP-virkninger af ændringer i den samlede investeringsramme.

Effekter af ændringer i investeringsrammen (2)

- Ved løft i investeringsrammen indregnes der et vækstbidrag af offentlige investeringer, som afspejler en forøgelse af produktionskapaciteten.
- I beregningen af vækstbidraget forudsættes afkastet af offentlige investeringer i form af en forøgelse af strukturelt BNP konceptuelt at svare til afkastet af private investeringer (svarende til afskrivninger plus den langsigtede markedsrente).
- Konkret vil øgede investeringer resultere i øgede afskrivninger, som indgår i BNP og i det offentlige forbrug inkl. afskrivninger i de mellemfristede fremskrivninger. Afkastet herudover indregnes som en produktivitetseffekt i den private sektor.

BNP-virkning af investeringsregneprincip

	BNP-virkning 2025
Regeringens 20 mia. kr.	1,7 mia. kr.

Afrunding

- Rekapitulering: der er allerede i praksis forudsat dynamiske virkninger af offentlige investeringer i grundforløbet. Men samlet, ikke fordelt på enkeltprojekter.
- Ved ændringer i den samlede investeringsramme indregnes en samlet BNP-effekt.
- Det antages implicit, at fremtidige projekter vælges fornuftigt og har ”gennemsnitlige” effekter. Det giver i princippet lidt usikkerhed i fremskrivningen i forhold til, at der kan vælges ”gode” eller ”dårlige” projekter ift arbejdsudbud mv.
- Det gælder på en række områder, at der ikke kan skønnes på forhånd over mulige arbejdsudbudsvirkninger – fx de gennemførte *to- og trepartsaftaler vedr. flygtninges beskæftigelse* og dele af aftalen om *Flere år på arbejdsmarkedet*.
- Det gælder i sådanne tilfælde at eventuelle virkninger heraf vil blive konstateret, når de opstår, og løbende samlet op i de mellemfristede fremskrivninger.

FINANSMINISTERIET

Mellemlistede planer og afledte virkninger af infrastrukturinvesteringer

20. september 2018

